

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji
metai

1948 m. rugsėjo 29 d. trečiadienis
№ 92 (147)

Kaina 20 kp

Garbingai sutiksime komjaunimo trisdešimtmetį

Nebe už kalnų spalio 29 d. — Lenino — Stalino komjaunimo trisdešimtmečio data. Tą dieną gerai žino ir jai atkakliai ruošiasi kiekvienas tarybinis jaunuolis ir jaunuolė. Didelį ir garbingą darbo ir kovos kelią perėjo mūsų komjaunimas. Gimęs audringais 1918 metais pilietinio karo audroje, jis per visą trisdešimtį metų pasirodė nepalaužiamu partijos pagalbininku ir tarybinio jaunimo avangardiniu būriu. Kovodamas prieš baltagvardiečių ir užsienio valstybių interventus, taikiai statydamas socializmą penkmečių periode, grindamas Tarybų šalių nuo fašistinių grobikų komjaunimas nusipelnė nemirstamą šlovę. Kas nežino tokių vardų, kaip Zoja, Marytė, Melnikaitė, Nikaljus Gastello, Olegas Koševojus? Tie jaunuoliai su pilkais komjaunimo bilietais prie širdies tapo nemirtingais, nors ir mirė karžygių mirtimi.

Apie garbingas komjaunimo kovos ir darbo tradicijas būtų galima kalbėti be galo. Šiuo metu, kada visi TSRS darbo žmonės kovoja už IV-tojo stalininio penkmečio plano įvykdymą per ketverius metus, komjaunimas ir toliau tęsia savo tradicijas kūrybiniame fronte. Dabar prieš komjaunimą stoji ypač dideli uždaviniai. Tie uždaviniai ypač padidėja mūsų respublikos komjaunuoliams. Kiekviena ūkinė ar politinė kampanija, kiekvienas partijos ar vyriausybės pastatytas uždavinys pas mus nepraėina be aktyvaus Lietuvos komjaunuolių dalyvavimo. Komjaunimui kartais tenka net ir gana atsakingi uždaviniai. Paruošę kampanijos, spaudos platinimo vajus, miško paruošų ir pavasario sėjos organizavimas bei gausybė kitų uždavinių charakterizuoja didžianaudę komjaunimo veiklą šiuo laiku. Mūsų apskrities komjaunimo organizacija visgi neblogai susidorojo su visais jai pasta-

tytais uždaviniais ir įgijo didelį autoritetą nesąjunginio jaunimo tarpe, ką patvirtina gausus jaunimo stojimas į VLKJS eiles.

Dabar, artinantis 30-tosioms VLKJS metinėms, kiekvienas Kupiškio apskrities komjaunuolis ir nesąjunginis jaunuolis turi dar tvirtiau pasiryžti darbe, t. y. dirbti dar geriau, dar našiau.

Be to, jau iš anksto LLKJS apskrities k-tas privalo tinkamai pasiruošti sutikti spalio 29-tąją. Tam jau dabar reikia sudaryti specialią komisiją, kuri rūpintųsi pačiu šventės pravedimu. Be abejo, spalio 29-toji turi būti iškilmingai paminėta apskrities ir centruose, o komjaunuoliai — agitatoriai privalo padaryti pranešimus ryšium su švente ir apylinkėse. Pranešimus reikia gerai ir atsakingai paruošti. Susitarus su vietinėmis meninėmis pajėgomis, būtinai reikalinga po šventės minėjimo visuomenei duoti ir meninę programą, kas bus labai naudingas dalykas.

LLKJS apskrities k-to sekretoriai drg. Dovidaitytė ir Barbašinas kolkas dar nieko šiuo reikalu neorganizuoja, kas yra blogas reiškinys. Komjaunimo trisdešimtmetės metinės jau visai čia pat ir nėra ko delsti. Butų gerai, kad komjaunimo apskrities komitetas organizuotų kokią nors parodėlę, susijusią su garbinga komjaunimo veikla. Mūsų apskrityje yra dešimtys vokiškųjų okupantų nukankintų komjaunuolių, kurių gi negalima užmiršti. Jų atminimą reikia kuo nors konkrečiai paminėti.

LLKJS Kupiškio apskrities komitetas turi dėti visas pastangas, kad pasiruošimas garbingosioms komjaunimo 30-sioms metinėms įgautų masišką pobūdį, kad tuo pačiu būtų padėtas tvirtas ir geras pagrindas spalio 29-tosios sutikimui.

Gimnazijoje prekiaujama knygomis

Subačiaus gimnazijoje var-totojų kooperatyvo pirmininko drg. Gurklio iniciatyva atidarytas knygynėlis, kuris veiks knygų platinimo mėnesiu. Dabar šiame knygynėlyje yra trumpa I. V. Stalino biografija, Lenino, Turgenevo,

Puškino raštai, Fadiejovo „Jaunoji Gvardija“, V. Ivanovo „Partizanų apysakos“ ir daug kitų knygų.

Gimnazijos mokiniai knygynėliu yra labai patenkinti.

M. Gričiūnas

MŪSŲ APSKRITYJE

Įvykdyti įsipareigojimai

Subačiaus valsčiaus valstiečiai garbingai įvykdė savo prisiimtus įsipareigojimus. Tačiau tuo jie dar nepasitenkina. Iki šio mėnesio 23 d. jie davė virš plano 1.708 pūdus aukštos kokybės grūdų valstybei. Viršplaninis grūdų atidavimas tęsiasi.

Subačiaus grūdų priėmimo punkte galima dažnai nugirsti tokius valstiečių žodžius:

— Mes garbingai įvykdėme savo įsipareigojimus, duotus mūsų mylimam vadui drg. Stalinui.

Subačiaus valsč. vykd. k-to pirmininką drg. Jupatovą visuomet galime rasti tarpe valstiečių, kuriems jis aiškina Tarybų valdžios įstatymus, pasakoja apie busimą žydintį kolektyvinį gyvenimą. Valstiečiai tuo interesuojasi ir drg. Jupatovui užduoda daugybę klausimų, ypač apie kolektyvinius ūkius.

Nuo drg. Jupatovo darbo daug priklausė ir subatėnų pergalė paruošų fronte.

V. Plisas

Didžiojo Spalio garbei

Artinantis Spalio revoliucijos 31-sioms metinėms, Svėdasų valsčiaus darbo valstiečiai stato viršplaninius grūdus valstybei.

Jau nemažai viršplaninių grūdų valstybei pristatė Daujočių apylinkė. Šios apylinkės darbo valstietis Braknė Augustas pristatė 105 kg. viršplaninių grūdų, o jo kaimynas Žvirblis Julius — 120 kg.

Didžiosios Spalio socialinės revoliucijos 31-jų metinių garbei viršplaninius grūdus stato ir kiti Svėdasų valsčiaus valstiečiai. M. Širvenis

Krosas — komjaunimo 30 - metinių garbei

Rugsėjo 24 d. Kupiškio gimnazijos fizkultūros ir sporto kolektyvas suruošė komjaunimo 30-tųjų metinių garbei krosą. Krose dalyvavo 282 moksleiviai.

Tris kilometrus bėgo berniukai, kur nugalėtoju tapo VIII d kl. mokinys Kukenys Petras, atbėgęs per 10 min. 20 sek.

Vieną kilometrą bėgo 78 berniukai. Nugalėtojas VII c

kl. mokinys Černius Juozas, finišavęs per 3 min. 12 sek. Vieno kilometro bėgime dalyvavo ir 130 mergaičių, iš kurių pirmoji atbėgo VII b kl. mokinė Regina Petrauskaitė, 3 min. 46 sek. laiku.

Kroso nugalėtojas buvo įteiktos vertingos dovanos. Vyriausiu teisėju buvo mokytojas Opulskis.

K. Paulauskas

Aktyviau propaguoti tarybinę knygą

Subačiaus valsčiuje dar nėra vienoje apylinkėje nebuvo pravestas susirinkimas supažindinant darbo valstiečius su geriausiu tarybinio rašytojų veikalais. Blogai dirba ir Šimonių, Viešintų bei Gelažių valsčių partinės ir komjaunimo organizacijos. Šiuose valsčiuose į tarybinės knygos propagavimo darbą kaip reikiant neljungti apyl. klubai-skaityklos.

M. Giedrius

Tarybų Lietuvoje

Grūdai viršum plano

RADVILIŠKIS (ELTA). Lietuvos žemdirbių raportas draugui Stalinui apie prieš laikinį grūdų paruošų plano įvykdymą sukėlė patriotinį pakilimą apskrities valstiečių tarpe. Šimtai valstiečių pristato po 100 — 200 kilogramų grūdų viršum įsipareigojimų. Per paskutinį penkiadienį į priėmimo punktus pristatyta daugiau kaip 15.500 pūdų grūdų. Iš viso apskrityje prista-

tyta viršum plano daugiau kaip 42.000 pūdų grūdų.

KĖDAINIAI (ELTA). Gerai suorganizavęs derliaus kėlimą, pirmą laiką įvykdęs grūdų statymo valstybei planą, Mitėniškų tarybinio ūkio kolektyvas nutarė duoti papildomai dar 3.000 pūdų grūdų.

Savo įsipareigojimą tarybinis ūkis garbingai įvykdė. Į paruošų punktus jau atvežta 3 355 pūdai grūdų.

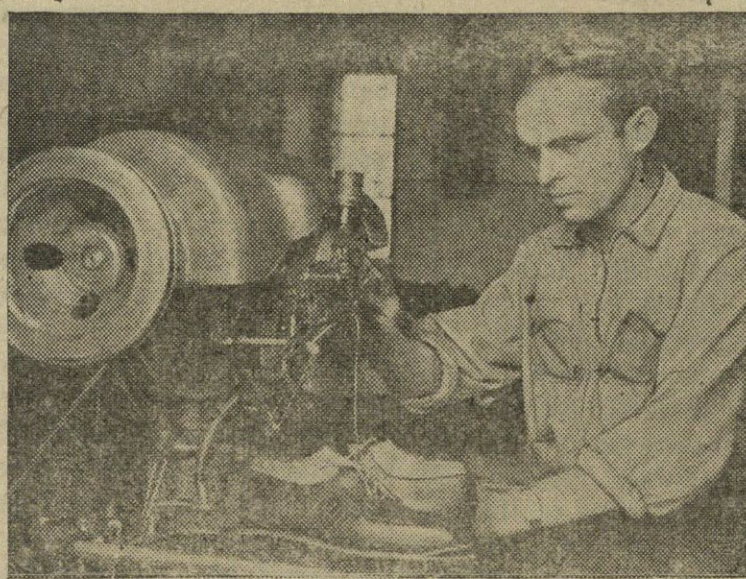
Kolektyvinis ūkis ruošiasi žiemai

VILKAVIŠKIS (ELTA). Praėjusį pavasarį Kybartų valsčiuje įsikūrė „Naujo gyvenimo“ kolektyvinis ūkis. Nuo pat pirmųjų dienų kolektyvinio ūkio valstiečiai ėmė plėsti artelėje gyvulininkystę. Dabar kolektyvinis ūkis turi 21 melžiamąją karvę, daugiau kaip 20 kiaulių ir tiek pat avių.

Artelėje kruopščiai ruošiamasi žiemai. Baigiamas pienininkystės ir kiaulininkystės fermų remontas, suvežamas pašaras. Žiemai paruošta šieno, bulvių ir pašaro.

Krose jau dalyvavo 5.000

KAUNAS. Komjaunimo miesto, rajoniniai komitetai gerai vadovauja rudens profsajungų — komjaunimo krosui, skirtam VLKJS 30-tųjų metinių garbei. Jau beveik visų mokslo įstaigų, įmonių, gamyklų jaunimas dalyvavo krose. Miesto gimnazijose, ypač I-oje, visi fiziškai sveiki jaunuoliai dalyvavo krose, kurių daugumas prabėgo distancijas per PDG komplekso normatyvų reikalaujamą laiką ir išlaikė normas. Geriausiai pirmojo kroso bėgimų etapo varžybose užsirekomendavę jaunuoliai įtraukti į savo mokslo įstaigų, įmonių rinktines dalyvauti antrojo etapo varžybose — miesto kroso pirmenyse. „Komjaunimo Tiesa“

„Tigro“ kombinate pastatyta nauja Tėvynės gamybos mašina puspadžiams pritvirtinti. Iki šiol turėtų mašinų našumas nepasiekti 100 porų per pamainą, naujai pastatytos mašinos našumas — 250 porų per pamainą, o ją pilnai įstavinus, bus galima apdirbti 400 porų per pamainą.

Nuotraukoje: dëltojas drg. Šleichtavičius sureguliuoja mašiną.

J. Šapero nuotrauka

ELT-os fotokronika

Visi į gimtojo miesto atstatymą!

Žymiai pakeitė blogojon pusės Kupiškio miesto vaizdą vokiškosios okupacijos metai. Miesto viduryje esantieji gyvenamieji namai buvo išparduoti įvairiems spekuliantams, kurie, išsivežę plytas, paliko tik griuvėsių krūvas, kas žymiai sutersė miesto vaizdą. Daugelis namų buvo sugriauti ar apieisti.

Po Lietuvos išlaisvinimo iš vokiškosios okupacijos, partija ir vyriausybė atkreipė rimtą dėmesį į nukentėjusių miestų atkūrimą. Miestų atkūrimui ir išplėtimui kas metai skiriamos milžiniškos lėšos. Gyvenimas rodo, kad visi tie rūpesčiai virsta tikrove. Šiandien jau nebepažinsi mūsų sostinės Vilniaus. Prieškariniais darbo tempais atstatomas Klaipėdos miestas. Diena po dienos ateina į rikiuotą naujos žmonės ir gyvenamieji namai. Sparčiai atsistato ir žymiai nukentėję nuo karo veiksnių Šiaulių bei Tauragės miestai. Visi tie gražūs laimėjimai pasiekiami tik todėl, kad prie miestų atstatymo žymiai prisideda tų miestų darbo žmonės. Tūkstantinės darbo žmonių talkos (įstaigų tarnautojai ir įmonių dirbantieji) kasdieną dirba Vilniaus atstatymo darbuose. Į partijos ir vyriausybės kreipimąsi vilniečiai atsakė vieningomis gausiomis miesto atstatytojų talkomis. Tokie pat patriotiniai darbo žmonių darbai matyti ir kituose sparčiai atsistatantiuose Tarybų Lietuvos miestuose.

Tačiau, jei daugumas Lietuvos miestų gyvena atsikūrimo dienas, to beveik nematyti Kupiškyje. Išorinis miesto veidas mažai ką pasikeitęs iš tų dienų, kai iš jo buvo išvyti vokiškieji okupantai. Didelį priekaištą galima čia padaryti apskrities komunalinio

ukio skyriui bei statybos — remonto kontorai, kurie nesugebėjo iki šiol tinkamai organizuoti miesto atstatymo bei sutvarkymo darbų.

Dabar, miesto vykdomajam komitetui vadovaujant, organizuojamas sunkus ir didelis darbas — miesto aikštės sutvarkymas. Bus reikalinga išvežti iš vietos tukstančiai kubinių metrų žemių, kas bus stambiausias darbas iš tų darbų, kurie pakeis miesto vaizdą. Todėl, vykdant šį didelį darbą, negali likti nuošaliai nė vienas Kupiškio miesto gyventojas. Į gimtojo miesto sutvarkymo talką turi išeiti kiekvienas kupiškėnas.

Pirmosios talkos dienos parodė, kad tą kilnų darbą daugumas suprato teisingai. Organizuojoje talkoje dalyvavo sveikatos apsaugos skyriaus, apskrt. ligoninės, Kupiškio valstyb. mūlo ir kitų įstaigų bei įmonių dirbantieji. Tai yra sveikintinas reiškinys, kurį turi pasekti ne tik Kupiškio miesto dirbantieji, bet ir artimųjų valsčių gyventojai. Apskrities miestas yra visos apskrities dirbančiųjų centras ir todėl visų bendras tikslas, kad jis nebūtų blogesnis už kaimyninių apskrities centrų. Todėl neturi atsirasti nė vieno žmogaus apskrityje, o dar labiau Kupiškio miesto gyventojų, kuris pagal galimybes nedalyvautų Kupiškio sutvarkymo darbuose. Ateityje miesto aikštė bus graži poilsio vieta.

Įstaigų vadovų šventa pareiga organizuoti savo žinioje esančius žmones aikštės sutvarkymo darbams, tiksliai vedant atliktų darbų įskaitą. Jokiu būdu nedaleisti bet kokie mėginimai išvengti pa dirbėti miesto pagražinimo reikalui. Stengtis, kad kiekvienas dirbantysis įvykdytų

kuklią 5 kub. metrų žemių iškasimo ir išvežimo normą.

Propaguoti atstatymo darbuose pasižymėjusius dirbančiuosius ir kvieisti kitus pasekti jų darbo pavyzdžiu.

Daug atsakomingesni uždaviniai stoja prieš miesto gatvių komitetų pirmininkus, kurių tiesioginė pareiga pritraukti prie šių darbų visus miesto gyventojus, nedirbančius vienoje ar kitoje įstaigoje. Reikalinga prarasti platų aiškinamąjį darbą, kad miesto atstatymas yra kiekvieno kupiškėno šventa pareiga, kad jo sutvarkymas yra visų reikalas, kad partijos ir vyriausybės iniciatyvą miestui sutvarkyti turi palaikyti kiekvienas, kam yra brangus gimtasis miestas.

Miesto atstatytojo knygtė turi būti kiekvieno Kupiškio gyventojų rankose. Joje bus atžymėti nuveikti darbai miesto tvarkyme. Visa tai turi atlikti gatvių komitetų pirmininkai, būdami tamprami ryšyje su miesto vykdomuoju komitetu.

Miesto vykdomasis komitetas turi pasikviesti į talką artimų valsčių daro žmones, darbo valstiečius bei šios srities specialistus, kurie palaikys planingą darbą.

Diena iš dienos artėja žiema. Todėl šį laiką reikalinga išnaudoti taip, kad Didžiosios Socialistinės revoliucijos 31-sios metinės sutiktume žymiai sutvarkytame Kupiškyje.

Tenelieka nė vieno Kupiškio miesto gyventojų, neatidavusio savo indėlio į miesto sutvarkymo reikalą!

A. Dagelis,
Apskrities Tarybos deputatas, nuolatinės gyvenamųjų vietovių sutvarkymo komisijos pirmininkas

Domėkimės grožine literatūra!

„Brolybės sėkla“

Petras Cvirka savo paskutinės novelės sudėjo į ploną knygutę „Brolybės sėkla“. Čia randame 4 noveles: „Brolybės sėkla“, „Deputatas“, „Daina“ ir „Pabučiavimas“.

Šiose Petro Cvirkos novelėse skaitytojas jaučia giliai kondensuotą tarybinį patriotizmą, tarybinio žmogaus savito būdo bruožus, jo valią, jo kovą už geresnį rytojų.

Novelėje „Brolybės sėkla“, kurios vardu pavadintas ir pats riakinys, Petras Cvirka mus nukelia į rusčius 1941 metus, kai tarybiniai žmonės iš pasienio respublikų traukėsi į rytus, persekiojami hitlerinės armijos išiveržimo. Tuomet vienoje stotyje autorius pamatė tulą Raudonosios Armijos karininką, kurio akys buvo ypatingos akys — jose buvo galima išskaityti visą tą vargą, kančias ir liūdesį, kurį Tarybų žemei atnešė Hitlerio primestas karas.

Giliai į širdį autorius priėmė to karininko žodžius:

— Nesisielokit, broliai. Jus priglauš motina Rusija!

Tais žodžiais juk išreikšta ta didžioji tarybinių tautų draugystė, draugystė užgrūdinta fronto linijose, vasaros kaitrose, Užpoliarės speiguose. Ta draugystė po kovos už Tarybų šalį vėliava suvienijo visas tarybines tautas su didžiąja rusų tauta priešakyje.

Kitose novelėse autorius spalvingai piešia pokarinio gyvenimo scenas. Štai „Dainoje“ matome senį Jokubą,

kuris susipyksta su savo vaikais, kooperatinės žemės ūkio draugijos nariais, bet traktoriaus daina kooperatinėje žemėje ir jį priverčia eiti drauge su naujuoju gyvenimu.

Paskutinėje novelėje „Pabučiavimas“ Petras Cvirka parodo apylinkės pirmininką Motiejų, kuris aktyviai dirba tarybinės statybos darbą savo apylinkėje, nebedamas lietuviškai — vokiškųjų nacionalistų grasinimų. Banditai užmušo jo sūnų, bet tėvas tvirtas savo ištikinimams. Jis nieko nebijo.

Kartą senį Motiejų užpuola nacionalistiniai banditai, bet jis apsigina nuo jų: „Daugiau nebešaudė, tik švilpė. Švilpė kurį laiką ir rėkavo, bet balsai vis silpnėjo, ir tuomet Motiejus išgirdo lojant tolu moje kaimo šunis. Jis vis dar tebetupėjo, geriau sakant tebegulėjo pagal pamatą, ant aslos ir kilnojo galvą, kartkartėmis žvilgdamas pro uždarytą langą, nepaleisdamas iš rankos šautuvo“ (56 psl.).

Šiose savo novelėse, parašytose prieš pat mirtį, Petras Cvirka puikiai atvaizdavo tarybinių lietuvių, išjungiančius į taikią pokarinę statybą, būdą ir darbą. Jie tvirti ir ryžtingi. Jie pilnai susidoroja su partijos ir vyriausybės pastatytais uždaviniais.

Ši knygtė, pigi savo kaina, turėtų atsirasti ant kiekvieno tarybinio darbininko, valstiečio ar inteligento stalo.

D. J. Jankauskas

Kiekvieno komunisto, komjaunuolio ir tarybinio aktyvisto šventa pareiga skaityti ir propaguoti liaudies masėse tarybinę knygą!

L. RUTENAS

Kelias į laisvę ir laimę

(Tęsinys iš 91 (146) n-rio)

Lietuvių tauta, komunistų partijos vadovaujama, savo išgalėmis kovojo prieš galinąjį ir negailestingąjį priešą. Ji kovojo okupacinės valdžios priemonių sabotavimu ir aktyviai didvyriška partizanine kova. Jos geriausieji žanūs grumėsi Tėvynės karo frontuose šlove apgaubtos Tarybinės Armijos lietuviškosios divizijos eilėse. Tačiau savo pačios jėgomis lietuvių tauta nebūtų galėjusi atgauti savo laisvę bei nepriklausomybę ir užtikrinti savo nacionalinius interesus po karo pabaigos. Jai pagalba atėjo didžioji rusų tauta, atėjo visos broliškos tarybinės tautos.

Tarybinių tautų šeimos pagalbos dėka Lietuva vėl tapo laisva ir lietuvių tauta įgijo galimybę įvykdyti savo nacionalinius lūkesčius, kurių įgyvendinimas buržuazi-

nėmis sąlygomis niekuomet nebūtų buvęs galimas: ji baigė visų lietuviškųjų žemių sujungimą į vieną laisvą Lietuvos respubliką.

Lietuvių tauta pokarinėmis sąlygomis pradėjo savo žiauriai nuniokotojo krašto atkūrimą, laisvą nuo tų vidinių prieštaravimų ir išorinių pavojų, kurie sukrėtė jos gyvenimą ir varžė jos vystymąsi laikotarpyje po pirmojo pasaulinio karo. Tarybinė ekonominė sistema, broliška tarybinių tautų pagalba įgalina lietuvių tautą per trumpą laikotarpį atlikti didžiulius ekonominio atkūrimo uždavinius.

Būdama tarybinių tautų šeimoje, lietuvių tauta gali šandien visas savo jėgas skirti kūrybiniam darbui. Jos saugumui bei nepriklausomybei negresia pavojai, už jos

pečių stovi galinga Tarybų šalis, tapusi antrojo pasaulinio karo pabaigoje sprendžiamu veiksmu tarptautinėje arenoje. Tarybų Sąjungos taikos politika besiremianti materialine mūsų šalies galybe ir jos didžiule moraline jėga, užtikrina visoms mūsų socialistinės Tėvynės tautoms laisvą kūrybą bevykdant naujus istorinius uždavinius, kuriuos nubrėžė mūsų liaudžiai bolševikų partija, Didysis Stalinas.

Be abejo, pokarinio atkūrimo uždaviniai yra susiję su nemažais sunkumais. Tie sunkumai yra ketverių metų naikinamojo karo tiesioginis padarinys. Praeitais metais tie sunkumai buvo dar paastrinti sausros, palietusios derlingiausius europinės Tarybų Sąjungos dalies rajonus. Tačiau mūsų sunkumai yra laikino pobūdžio. Kapitalistinės šalys po karo gyvena sunkumus, sudarančius neišvengiamą buržuazinės visuomenės palydovą. Jų sunkumai yra

struktūriniai sunkumai, išplaukiantieji iš pačios kapitalizmo prigimties, iš jo neišvengiamų vidujinių prieštaravimų.

Tarybų Sąjunga nežino ir nežinos tokių sunkumų. Karo sukeltuosius laikinus savo sunkumus ji įveiks savo galinga socialistinio ūkio sistema, tarybinių tautų patriotizmu, visos tarybinės liaudies pasiaukojamu darbu. Naujojo stalininio penkmečio pirmųjų metų rezultatai įtikinamai rodo, kaip tarybinė liaudis savo kūrybinėmis pastangomis atkuria iš pelenų karo griuvėsius, žingsnis po žingsnio eina pirmyn.

Sutinkamai su penkmečio plano uždaviniais TSRS pramonė pagrindiniais bruožais užbaigė 1946 metais pokarinę pramoninės gamybos pertvarkymą. TSRS pramonės gamyba civilinės produkcijos srityje 1946 metais padidėjo vienu penktadaliu, palyginti su 1945 metais. Bendrą žemės ūkio atkūrimą stabdė praeitais

metais sausra, tačiau rajonuose, nenukentėjusiuose nuo sausros, žemės ūkio kultūrų produkcija 1946 metais žymiai padidėjo palyginti su 1945 metais. Grūdų derlius Kazachstane ir vakariname Sibire padidėjo palyginti su 1945 metais pusantro karto, o Altajaus krašte — 2,3 karto. Medvilnės produkcija TSRS 1946 m. padidėjo 34 proc. palyginti su 1945 m. Mažmeninė prekybos apyvarta 1946 m. sudarė palyginamomis kainomis 130 proc. palyginti su 1945 m. Maisto produktų buvo parduota 15 proc., o pramoninių prekių — 85 proc. daugiau negu praeitais metais.

Tai rimti laimėjimai, rodantieji, kaip stalininis pokarinio laikotarpio liaudies ūkio atkūrimo bei išvystymo planas atkakloje kovoje su sunkumais virsta tikrove.

Rimtais laimėjimais užbaigė pirmuosius stalininio penkmečio metus ir lietuvių tauta. Iki 1946 metų pabaigos res-

Laiku, pilnai ir tinkamai atlikime cukrinių runkelių paruošas

Šiais metais vyriausybės nustatytas cukrinių runkelių nukasimo terminas nuo rugsėjo mėn. 25 d. iki spalio mėn. 20 d. o jų pristatymas cukrinių runkelių paruošos punktam arba cukraus fabrikams nuo spalio mėn. 1 d. iki lapkričio mėn. 1 d. Minėtais terminais cukriniai runkeliai turi būti nukasti ir pristatyti cukrinių runkelių paruošos punktam arba cukraus fabrikams.

Cukrinių runkelių nukasimo būdai ir technika

Cukrinius runkelius gerai nukasti dvinagėmis šakėmis. Šakės įsmeigiamos po runkeliu, pavertčiamos ir paspaudžiamos žemyn, ir runkelis išjudinamas — iškeliamas. Tokiu būdu iškeliamas kiekvienas runkelis. Paskui eina sekantis darbininkas, ima po 2 — 4 runkelius už lapų, juos iškelia ir apipurto žemes. Negalima runkelių šaknų daužyti viena į kitą, nes jos gali būti sužeidžiamos, nuo ko runkeliai vėliau pradeda gesti, puti. Žemes nuapurčius, runkeliai dedami į krūvas.

Jei šaknys į krūva metamos be tvarkos, geriau runkelių rauti tiksliai tiek, kiek ligi vakaro galima jų nuvalyti, nes žemėje esantiems

runkeliams šalnos nepavojingos, o ant žemės paviršiaus išmesti runkeliai sušala, dieną atsilieidžia ir vėliau greit vysta ir puva. Labai didelių krūvų nereikia krauti, nes reikės runkelius per toli nešioti, tačiau didesnes krūvas, runkelius nuvalius, geriau galima pridengti, mažiau juose runkeliai džūsta ir iš jų patogiau į vežimus pakrauti.

Cukrinių runkelių kasimas — iškelimas dvinagėmis šakėmis yra pats primitiviausias būdas ir tetinka auginant mažus plotus. Žymiai spartesnis darbas cukrinius runkelius iškeliant rautuvis. Rautuvų yra arklinių ir traktorinių, įvairių formų bei rūšių. Paprasčiausią rautuvą galima pasidaryti iš paprasto plūgo, atėmus verstuvą, noragą truputį sutrumpinus ir priešakį gerai išaštrinus, kad arkliai būtų lengviau traukti. Geresni rautuvai yra puslankio pavidalo su noragais galuose. Noragai ir puslankiai turi būti aštrūs. 1 — 2 darbininkai ir 2 — 3 arkliniai per dieną gali iškelti vieną ha, o daugiaeliais rautuvais, kuriuos traukia traktoriai, darbas dar kelis kartus greitesnis, negu arkliais rautuvis. Iškelius runkelius, kaip minėta, reikalinga sušėti į krūvas.

Runkelių nuvalymas ir lapų nupiovimas

Kaip taisyklė, visi iškasti runkeliai turi būti tą pačią dieną nuvalyti. Nuvalymui vartojami dideli, gerai išgalasti duonriekiai peiliai. Atvirkščiaja peilio puse atsargiai, nepažeidžiant runkelių, kruopščiai nuvalomos žemės, šoninės šaknelės, nupiaunama runkelio galvutės viršūnė ir pagrindinės šaknies galas 1 cm skersmenyje. Šaknies galvutės viršūnė lapų pagrindu nupiaunama stačiu pūviu 2 — 3 cm skersmenyje (Jarmošenkos būdu). Bandymai parodė, kad tokiu būdu nupiaunant lapus cukriniai runkeliai gerai laikosi iki perdirbimo į cukrų. Be to, toks lapų nupiovimas pagreitina darbą ir palengvina cukrinių runkelių mechanizuotą nukasimą, nes galima lengvai pritaikyti mašinas runkelių lapams nupiauti, jiems dar esant žemėje. Runkelių šaknies galvutės atviros, šlapios kiaurymės sienos apiplaustomos iki sveiko audinio, o sausos kiaurymės su sukamšėjusiu paviršiumi paliekamos be valymo. Cukrinius runkelius reikia vežti į cukrinių runkelių paruošos punktus arba cukraus fabrikus tik gerai nuvalytus, kondicinius.

(B. d.)

V. NEMUNAITIS

LENKTYNĖS EŽERE

Žaliuoja mano žemė.
Aš moju kepure.
Vėjelis būrę varo
Svajingam ežere.

Mes plaukiame pavėjui.
Visus pralekdami —
O kaip tu, tėviškėle,
Šiandieną nuostabi.

Baltai, baltai lelijos
Siubuoja ant bangų.
Auksinės laimės gijos
Vilnija prieš abu.

Buvai tu sanitarė,
Aš — frontinis karys.
Užgrūdino mus karas
Ir šūviai ir ugnis.

Mes, ugnį nugalėję,
Aplensime visus.
Greičiau už lanko strėlę
Regata mūsų bus!

Kaip linksmas tavo juokas,
Kai tu juokies laukam...
Dainuok — daina neišdainuota
Šiandien ir tau ir man!

Žaliuoja mūsų žemė.
Aš moju kepure.
Vėjelis būrę varo —
Regata bus pirma.

Šis žygis dėl Tėvynės,
Kaip frontinė ugnis...
Tegul Tėvynė žydi
Šlovinga ir graži!

1948 m. vasara

Kaip viena šeima susirinko Rokiškio tarybinio ūkio darbininkai lauke per pietų pertrauką pasiklausyti garsų laikraščio skaitymą.

Nuotraukoje: tarybinio ūkio centrinio skyriaus vedėjas E. Kušliskina skaito tarybinio ūkio darbininkams laikraštį per pietų pertrauką.

Morozovo nuotrauka

ELTOS fotokronika

Gimtojo miesto sutvarkymo talkoje

Rugsėjo 22 dieną Kupiškio apskrities sveikatos skyriaus vedėjas drg. Marčiukaitis iniciatyvą suorganizuotą miesto aikštės sutvarkymo talką atvyko 32 medicinos darbuotojai.

Tą pačią dieną gimtojo miesto aikštės sutvarkymui suorganizuotas finansų skyriaus vedėjas drg. Merkio pastangomis darbuotojų burys, susidedantis iš 18 žmonių, atvy-

ko į talką. Talkininkai išdirbo 4 valandas. Darbe kaip geri talkininkai, pasižymėjo drg. drg. Timofėjeviene, Pavilonis ir eilė kitų.

P. Sargautas

publikoje buvo atstatyta ir atiduota ekspluatuoti 1.750 pramonės įmonių, tame tarpe 775 stambios įmonės. 1946 metais į veikiančių įmonių rikiuotą stoji Klaipėdos celiuliozės — popieriaus kombinatas, Klaipėdos „Trinių“ medvilnės kombinatas, Vilniaus „Baltikos“ konservų fabrikas, Verkių popieriaus fabrikas, Kairiškų kartono fabrikas, medienos masės gamykla Naujojoje Vilnioje ir eilė kitų. Pradėjo veikti Vilniaus ir Kauno miesto elektros stotys, kurios buvo visiškai sugriautos vokiškųjų okupantų. Atstatytas ir paleistas į darbą komunalinės elektros stotis 29-se Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

Respublikinės priklausomybės pramonė stalininio penkmečio pirmųjų metų planą įvykdė 100,1 proc.

Žymiai padidėjo plataus vartojimo prekių gamyba Lengvosios Pramonės Ministerijos įmonėse ir gamybinės kooperacijos artelėse.

Rimtų laimėjimų pasiekta ir žemės ūkyje. Iki 1946 metų pabaigos daugiau kaip 80.000 valstiečių gavo žemės. Jiems buvo išdalinta daugiau kaip milijonas ha ir suteikta didžiulė pagalba inventorium, kreditais, statybine medžiaga, sėklomis. Atsidėkodami tarybų valdžiai už tėvišką rūpinimąsi, valstiečiai šiais metais prieš terminą įvykdė grūdų paruošų planą ir pristatė Tėvynę daugiau kaip milijoną pūdų grūdų viršum plano. Tai — didžiulis laimėjimas, rodantis išaugusį valstiečių masių politinį susipratimą bei aktyvumą, jų patriotizmą, jų atsidavimą Tarybų valdžiai.

1946 metais respublikoje padidėjo visų kultūrų pasėlių plotai. Grūdinių kultūrų pasėlių plotai padidėjo 36.500 ha, cukrinių runkelių — 3.000 ha, daržovių — 24 proc., pašarinių šakniavaisių — 14,5 proc., daugiamečių žolių — 29,6 proc.

Atsiekti laimėjimai ir atkuriant gyvulininkystę. 1946 m. stambiųjų raguočių skaičius

respublikoje padidėjo 10 proc., arklų — 18,5 proc., kiaulių — 5 proc.

Rimtai padidėjo 1946 metais prekių apyvarta respublikoje. Palyginti su 1945 metais mažmeninės prekybos apyvarta respublikoje 1946 metais padidėjo 88 proc.

Rimtų laimėjimų pasiekti kultūros srityje. 1947 m. pradžioje respublikoje veikė 3086 pradinės mokyklos (1939 met. jų buvo 2.716), 303 progimnazijos ir gimnazijos (1939 m. — 96). Siose mokyklose mokosi 330.000 mokinių. 1947 metus respublika pradėjo, turėdama 12 aukštųjų mokyklų, kuriose mokosi apie 8.000 studentų, ir 47 technikumas, kuriuose mokosi apie 11.000 mokinių. Dabartiniu metu respublikoje yra 2.300 klubų ir klubų-skaityklų, daugiau kaip 600 masinių bibliotekų ir daug kitų politinio švietimo įstaigų.

Pirmaisiais stalininio penkmečio metais pasiektieji laimėjimai juo rimtesni, jeigu atsiminti, kad hitleriniai oku-

pantai paliko griuvėsiuose beveik visą Lietuvos pramonę, nualino žemės ūkį, sunaikino pusę visų gyvulių, sugriovė kultūros įstaigas. Laimėjimai pasiekti su sunkumais, sukeltais ne vien tik karo, bet ir ilgamečio buržuazijos viešpatavimo bei fašistinės diktatūros. Laimėjimai galėjo būti pasiekti tik dėka vis didėjančios pagalbos, kurią Lietuva gauna iš broliškųjų respublikų, stambūs kiekiai pramonės įrengimų, žaliavos, žemės ūkio inventoriaus, auto mašinų, traktorių, pramoninių gaminių, medikamentų yra kilnus broliškųjų tarybinių respublikų įnašas į Lietuvos liaudies atkurimo reikala.

Pirmieji laimėjimai, kuriuos Lietuviai tauta pasiekė kovoję dėl stalininio penkmečio įvykdymo, yra partinių organizacijų vairuojančio ir organizuojančio valdymo augimo rezultatas, jų įtakos padidėjimo, jų ryšio su masėmis sustiprėjimo rezultatas.

Mes pasiekėme pirmuosius laimėjimus vykdant respublikos liaudies ūkio atkurimo uždavinius. Tačiau svarbiausieji ir sunkiausi darbai dar priešakyje. Mes privalome iki 1950 metų viršyti prieškarinį pramoninės produkcijos lygį 80 proc., pratęsti prieškarinį žemės ūkio lygį, toliau vystyti tautos kultūrą. Mes privalome per penkmetį ne tik likviduoti pasibaisėtinus karo ir okupacijos padarinius liaudies ūkyje, bet ir iš pagrindų rekonstruoti pramonę, likviduoti jos struktūrines ydas, paveldėtas iš buržuazinės santvarkos, atstatyti ją tobulesnės technikos pagrindu, mes privalome žymiai išplėsti MTS, įdiegti valstiečių ūkiuose naują agrotechniką, pakelti bendrą žemės ūkio kultūros lygį.

Mes turime visas galimybes šiems tikrai didingiems uždaviniams išspręsti. Mūsų pramonė laisva nuo kapitalis-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Mums rašo

Kada pradės veikti radijo mazgas?

Š. m. pradžioje Skapiškyje buvo įmontuotas radio mazgas, kuo buvo patenkinti visi dirbantieji, bet dabar jau šeši mėnesiai kai radio mazgas neveikia. Ši svarbi politmasinio darbo priemonė apleista, kuo reikia nedelsiant susirūpinti Skapiškio valsčiaus vadovams. T. Tarutis

Nėra kino

Seniau, kada Subačiuje veikė kinas „Pergalė“, miestelio dirbantieji turėjo progos nors retkarčiais kultūringai praleisti laiką, bet dabar jau antras mėnuo, kai kino „Pergalė“ salė yra užrakinta.

Subačiaus gyventojai laukia, kada Kupiškio apskr. kultūros — švietimo darbo skyrius susirūpins dirbančiųjų švietimu ir jų kultūrinio gyvenimu.

G. Girdutis

Šimonių progimnazijoje

Mokslo metu pradžioje iš apskrities liaudies švietimo skyriaus buvo gauta mokslo pavaizdavimo priemonių, fizikos, geografijos, botanikos ir kt. mokslo kabinetų kurimui. Mokslo priemonių tarpe: projekcijos aparatai, mikroskopas, svarstyklės, keliasdešimt mokslinių plakatų, žemėlapių ir t.t. Progimnazijos bibliotekai liaudies švietimo skyrius paskyrė 55 naujas knygas.

Pradėjo savo darbą liaudies dainiaus Strazdelio vardu pavadintas literatų būrelis. Išrinkta nauja valdyba: F. Vaidilaitė (pirmininkas), T. Ridiškaitė, A. Šukytė ir kt. Būrelis turi 70 narių. Darbo plane: literatūros klasikų kūrybos nagrinėjimas, gimtosios kalbos tyrimas, narių laisvos kūrybos recenzavimas ir kita.

K. Vilnis

Tai tik apsileidimas

Kiekviename didesniame ar mažesniame mieste įrengiamos vitrinos naujiems laikraščiams iškabinti. Tokių vitrinų rasime ir Kupiškio mieste. Vitrinoje „Komjaunimo Tiesa“ laikraštis iškabintas, o vitrinoje „Tiesa“ jau kuris laikas kaip nepasirodo naujausias numeris. Vitrina ne tam įrengta, kad ji kabotų tuščia, o tam, kad joje kiekvieną dieną būtų iš-

kabinami naujausi laikraščio numeriai, nes darbo žmonės nori jų paskaityti. Tačiau to visai nenori įvertinti kultūros švietimo darbo skyrius ir jam nesvarbu, kad vitrinoje laikraščiai nebeiškabinti. Tai tik apsileidimas, kurį tuojuo reikalinga pašalinti ir laikraščius iškabinti reguliariai kiekvieną dieną.

S. Putnaitis

L. RUTENAS

Kelias į laisvę ir laimę

(Tęsinys iš 91 (146) n-rio)

(Atkelta iš 3-čio)

tinės sistemos chaotiškumo, ji laisva nuo visų tų vidinių ir išorinių stabdžių, kurie tormozavo buržuazinės Lietuvos pramonės vystymąsi ir kurie privedė prie to, kad daugiau kaip per 20 „nepriklausomybės“ metų pramoninių darbininkų skaičius Lietuvoje neviršijo 30.000. Musų žemės ūkio vystymo reikalas yra šiandien tvirtose darbo valstiečių rankose. Lietuvos žemės ūkis pastatytas už pasaulinės kapitalistinės rinkos pragaištingos įtakos ribų. Jo vystymasis priklauso vien tik nuo musų valstiečių darbo ir nuo jų aprūpinančios socialistinės pramonės augimo. Vykdydami pirmojo pokarinio penkmečio

uždavinius, mes tuo pačiu kuriame tvirtą pagrindą naujam Tarybų Lietuvos suklestėjimui.

Per rinkimus į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą š. m. vasario mėn. 9 d. lietuvių tauta vieningai demonstravo savo pasiryžimą pasiaukojančiu darbu įvykdyti ir viršyti stalininę penkmečio programą, žengti partijos keliu į karo bei okupacijos padarinių likvidavimą, į naują musų socialistinės Tėvynės suklestėjimą.

Įveikdama laikinus šio mecto sunkumus, visa tarybinė liaudis kala naujas socializmo pergales, ruošia prielaidas naujam, dar nematytam tarybinės ekonomikos bei kul-

tūros pakilimui. Mums nušviečia kelią visiškos komunistinės visuomenės sukūrimo mūsų šalyje didingosios perspektyvos. Tarybinė šalis, per 12 taikios prieškarinės socialistinės statybos metų pavirtusi galinga pramonės bei kolektyvinių ūkių valstybe, sutriuškinti Didžiąją Tėvynės kare galingiausią agresyvinę armiją, kada nors egzistavusią pasaulyje, parodė, kokias gigantiškas jėgas išskėlė į gyvenimą socialistinė santvarka. Pokariniame laikotarpyje tarybinė visuomenė, vystydama palankesnes vidinėmis ir išorinėmis sąlygomis negu prieš karą, greitais tempais žygiuos naujus pasaulinius istorinius laimėjimus, į kuriuos ją veda genialus tarybinės valstybės vairuotojas Didysis Stalinas.

(Pabaiga)

Laimėjimai švietimo srityje Cziansu provincijos išvaduotoje dalyje

ŠIAURĖS ŠENSI, IX. 24. (TASS). Šinčia agentūros pranešimu, išvaduotoje Cziansu provincijos dalyje, esančioje į šiaurę nuo Jangci upės, per dvejus metus, nepaisant įnirtingų mušių, vykusių šiame rajone, pasiekti dideli laimėjimai švietimo srityje. Išvaduotame rajone atidaryta daugiau kaip 8 tūkstančiai pradinių ir vidurinių mokyklų, kuriose mokosi daugiau kaip 280 tūkstančių mokinių. Per dvejus metus buvo suorganizuota daugiau kaip 2.240 mokyklų suaugusiems neraštingiems gyventojams mokytis, kuriose mokosi 180 tūkstančių žmonių. Aukštasis mokyklas praėjusiais ir šiais metais baigė 20 tūkstančių jaunuolių ir merginų. Kaimuose sukurta 1.340 dramų ratelių, kuriuose yra 28 tūkstančiai narių. Išvaduotame rajone leidžiami laikraščiai, maždaug 36 tūkstančių egzempliorių kasdieninio tiražo, ir išeina 300 sienlaikraščių. Per 6 šių metų mėnesius buvo išleistos 178 knygos ir parduota gyventojams daugiau kaip 600 tūkstančių knygų.

(ELTA).

Įvykiai Indonezijoje

DŽOKJAKARTA, IX. 23 d. (TASS). Džokjakartos radijo teigiamu, Hadiune sukurta „komunistinė vyriausybė, kurią smarkiai remia liaudies demokratinis frontas“.

(ELTA).

Suimtas „Amerikos visuotinio slavų kongreso“ sekretorius Pirinskis

NIUJORKAS, IX. 24 d. (TASS). Asošiated Pres agentūros Čikagos korespondento pranešimu, imigraciniai organai suėmė — matomai tikslu išstremti — „Amerikos visuotinio slavų kongreso“ sekretorių Pirinskį, apkaltinę jį tuo, kad jis — svetimšalis, narys organizacijos, reikalaujančios „smurtu nuversti Amerikos vyriausybę“. Imigraciniai organai pareiškė, kad Pirinskis atvyko į Ameriką iš Bulgarijos 1936 metais. Pažangiuose Niujorko sluoksniuose nurodoma, kad momento Pirinskiui suimti pasirinkimas — šiandien Čikagoje prasidedančio „Amerikos visuotinio slavų kongreso“ suvažiavimo išvakarėse — aiškiai byloja apie ketinimą sutrukdyti suvažiavimą tos organizacijos, kurios aktyviausiu lyderiu yra Pirinskis.

Asošiated Pres agentūros Vašingtono korespondento pranešimu, pasak teisingumo ministerijos, Pirinskis suimtas ne už tai, kad jis yra „Amerikos visuotinio slavų kongreso“ narys, o todėl, kad jis tariamai buvo susijęs su kompartija po savo atvykimo į mūsų šalį, sulaužydamas imigracinius įstatymus“.

(ELTA).

Dėl padėties Haidarabade

DELI, IX. 24 d. (TASS). Deli vyksta derybos dėl Haidarabado valstybinės santvarkos. Derybose dalyvauja: Indijos ministras pirmininkas Neru, jo pavaduotojas bei ministras kunigaikštijų reikalams Patelis ir eilė kitų veikėjų.

Deli yra žinoma, kad aukšti sluoksniai neigiamai žiūri į pasiūlymus nuversti nizamą. (ELTA). DELI, IX. 24 d. (TASS). Haidarabado nizamą kreipėsi į kunigaikštijos gyventojus per radiją, ragindamas remti Indijos karinį gubernatorių ir jo karinę valdybą. Visą kaltę už Indijos — Haidarabado konfliktą nizamą užkrovė buvusiam kunigaikštijos ministrui pirmininkui, razakary vadui ir kitiems lyderiams tų gaujų, kurios tariamai kliudė jam užmegzti draugiškus santykius su Indijos vyriausybe.

Haidarabado nizamą atėmė Paryžiuje esančiam Haidarabado užsienio reikalų ministro sekretoriui teisę atstovauti Haidarabadui Sąjungačių Nacijų Organizacijoje.

(ELTA).

Antikomunistinė provokacija Bremene

BERLYNAS, IX. 24 d. (TASS). Laikraščio „Neues Deutschland“ korespondento pranešimu iš Bremeno, Bremeno amerikiečių karinė administracija pranešė socialistinės liaudies partijos (buvusios Vokietijos kompartijos) Žemutinės Saksonijos šiaurės rajono pirmajam pirmininkui Henrichui Šramui, kad jos žinioje yra „dokumentas“, kuriame esą „nurodymai“ kurti pasipriešinimo grupes kovai prieš karinę administraciją ir gaminti sprogstamą medžiagą. Šiuos nurodymus tariamai pasiuntęs Henrichas Šramas Vokietijos komunistų partijos „centro komitetui“, partijos rajoninei vadovybei Braunsveige ir Vokietijos vieningos socialistų partijos (VVSP) centrinei vadovybei.

Susipažinęs su „nurodymais“, Šramas pareiškė, kad jo parašas šiame dokumente suklaidotas ir visas dokumentas yra šiurkštus klaidojimas. Į klausimą apie šio dokumento kilmę Šramas atsakė, kad jis buvo atsiųstas amerikiečių karinės administracijos adresu. Parašą lydraštyje tariamu negalima įskaityti.

Socialistinės liaudies partijos (SLP) vadovų pasitarimas kreipėsi su laiškų į amerikiečių karinę administraciją, kuriame pareikalavo, kad amerikiečių administracija pripažintų dokumentą ir esantį dokumente parašą suklaidotais ir praneštų visuomenei šio suklaidojimo autorių pavardes.

(ELTA).

Dėl JAV paskolos suteikimo Suomijai derybų

HELSINKIS, IX. 24 d. (TASS). Sostinės laikraščiuose paskelbtas Junaited Pres agentūros pranešimas apie Suomijos banko vyriausio direktoriaus Tuomiojo derybas JAV dėl suteikimo Suomijai 100 milijonų dolerių paskolos.

„Vapaa sana“ išreiškia būgštavimus dėl sąlygų, kuriomis šią paskolą teikia amerikiečiai. (ELTA).

Už ats. redaktorių D. J. JANKAUSKAS